

**VII МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
VII INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE**

**ЯКІСТЬ І БЕЗПЕКА
ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ**

**FOOD QUALITY
AND SAFETY**

**13 листопада
November 13**

2025

**ЗБІРНИК ТЕЗ
BOOK OF ABSTRACTS**

**Національний університет харчових технологій – Київ, Україна
National University of Food Technologies – Kyiv, Ukraine**

УДК 502.131.1:664

О.В. Душак, к.т.н., доцент

Національний університет харчових технологій (НУХТ), м. Київ, Україна

12. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МІНІМІЗАЦІЇ ВІДХОДІВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Вступ. Збільшення виробничих потужностей у сільському господарстві створює сприятливі умови для розширеного відтворення та модернізації переробно-харчової промисловості. Для регіонів із вигідними природно-кліматичними умовами сільськогосподарського виробництва ці підприємства виступають ключовими елементами господарського комплексу та осередками інноваційної активності [1].

Важливим резервом підвищення ефективності діяльності переробно-харчових підприємств є комплексне використання сільськогосподарської сировини й вторинних ресурсів. Це, з одного боку, сприяє диверсифікації виробничої програми, а з іншого – підвищує рівень капіталізації бізнесу загалом.

Перспективи сталого розвитку переробно-харчової галузі значною мірою визначаються наявністю належних інституційних умов, які забезпечують стимули для бізнесу, а також можливістю залучення інвестицій у модернізацію, реконструкцію та технічне оновлення основних фондів. Останнім часом особливого значення набули напрями комплексного розвитку переробно-харчової промисловості, що базуються на утилізації відходів рослинного та тваринного походження.

Матеріали та методи. Проаналізовано законодавчу базу у сфері управління відходами та зарубіжний досвід.

Результати та обговорення. Проблема втрат і відходів харчових продуктів нині має надзвичайно важливе значення, адже вона впливає на продовольчу безпеку, спричиняє економічні збитки та створює додатковий тиск на довкілля. Крім того, харчова галузь є одним із головних джерел загальних викидів азоту. Основна частка цих викидів - близько 75–95%, припадає на виробничий ланцюг харчових продуктів. Їхній обсяг здебільшого залежить від харчових звичок, релігійних поглядів споживачів і застосовуваних у сільському господарстві практик [2].

Згідно зі звітом Програми ООН з навколишнього середовища про продовольчу безпеку та харчування у світі (2023 рік), у 2022 році близько 783 мільйони людей зазнали голоду, тоді як понад 3,1 мільярда осіб у 2021 році не могли дозволити собі здорове харчування. Водночас, поки проблема голоду залишається актуальною, близько 13% усіх продовольчих товарів втрачається між збором урожаю та роздрібною торгівлею, а ще приблизно 17% - у домогосподарствах, закладах громадського харчування та магазинах [3].

Зменшення обсягів харчових втрат і відходів може відіграти вирішальну роль у трансформації аграрно-продовольчих систем. Це сприятиме підвищенню доступності продуктів, зміцненню продовольчої безпеки, покращенню якості

харчування та скороченню викидів парникових газів, що допоможе зберегти екосистеми й природні ресурси, від яких залежить майбутнє людства.

Цілі сталого розвитку до 2030 року, зокрема ціль 12.3, передбачають скорочення глобальних харчових відходів на рівні споживачів і роздрібною торгівлі вдвічі, а також зменшення втрат у процесах виробництва та постачання. Подібна мета визначена й у Цілі 16 Глобального фреймворку біорізноманіття Куньмін-Монреаль: «зменшити харчові відходи на 50% до 2030 року» [4].

Оскільки питання втрат і відходів продовольства є спільними для більшості країн, найкращою міжнародною практикою вважається впровадження відповідних регуляторних політик і нормативно-правових актів, спрямованих на мінімізацію їхнього впливу. Одним із можливих рішень є ухвалення національної політики щодо запобігання втратам і відходам харчових продуктів.

В Україні це питання наразі розглядається переважно в контексті екологічних проблем. Головним органом, відповідальним за управління відходами, включно з харчовими, є Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.

Дослідження виявило такі основні проблеми у сфері поводження з харчовими втратами та відходами:

- відсутність законодавчого розмежування понять «втрати» та «відходи» харчових продуктів;
- нестача цілісної стратегії управління ними;
- неефективна система запобігання, переробки та утилізації харчових відходів;
- низький рівень заохочення бізнесу й недостатня просвітницька робота серед населення;
- нестача достовірних даних про масштаби харчових втрат і відходів.

Висновки. Для подолання цих викликів необхідно реалізувати комплекс заходів, зокрема підвищити рівень обізнаності населення й підприємств, розвивати інфраструктуру та технології переробки, створити ефективну систему моніторингу харчових відходів, законодавчо розмежувати поняття втрат і відходів, а також розробити рекомендації щодо їх скорочення.

Література

1. Fruit and vegetable sector: what is required today? (2020), retrieved from: https://trademaster.ua/ryinki_food/312385
2. Melnyk T. and TUNITSKA Ю. 2020. Institutional support of the international competitiveness of the agro-industrial complex of Ukraine. *Foreign trade: economics, finance, law*. 111, 4 (Sep. 2020), 69–89. DOI:[https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020\(111\)05](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020(111)05).
3. Koval, V., Atstāja, D., Filipishyna, L., Udovychenko, V., Kryshchal, H., & Gontaruk, Y. (2025). Sustainability Assessment and Resource Utilization of Agro-Processing Waste in Biogas Energy Production. *Climate*, 13(5), 99. <https://doi.org/10.3390/cli13050099>
4. Business Internet Weekly (2020), retrieved from : <http://www.buzness.ua>